

SPIS TREŚCI

Wstęp	11
-------------	----

CZĘŚĆ I

STAN POZNANIA SYSTEMU ZARZĄDZANIA PRZEDSIĘBIORSTWEM

Rozdział 1.

Zasady doskonalenia poznania systemu zarządzania przedsiębiorstwem

Wprowadzenie	21
1.1. Założenia poznania	21
1.1.1. System naukowy w odniesieniu do zarządzania	21
1.1.2. Problemy i twierdzenia poznawcze	22
1.1.3. Proces naukowy dotyczący systemu zarządzania przedsiębiorstwem	25
1.1.4. Dotychczasowe rezultaty poznawcze kształtowania systemu zarządzania przedsiębiorstwem jako punkt wyjścia badań	27
1.1.5. Główne metody wzbogacania poznania	29
1.1.6. Kryteria wzbogacania naukowej wiedzy poznawczej	30
1.1.7. Wzgląd badawczy wzbogacania poznania systemu zarządzania przedsiębiorstwem	33
1.2. System wzbogacenia poznania	36
1.2.1. Cele i zakres wzbogacenia	36
1.2.2. Podejście wzbogacające poznanie	39
1.2.3. Proces wzbogacenia poznania	41
Podsumowanie	43

Rozdział 2.

Podstawy twierdzeń poznawczych o systemie zarządzania przedsiębiorstwem

Wprowadzenie	44
2.1. Poznanie przedsiębiorstwa	44
2.1.1. Status badań poznawczych przedsiębiorstwa	45
2.1.2. Powstawanie i cykl życia przedsiębiorstwa	47
2.1.3. Istnienie i działalność przedsiębiorstwa	48
2.1.4. Efekty działalności przedsiębiorstwa	51
2.2. Poznanie zarządzania	58
2.2.1. Poznanie zarządzania w nauce o zarządzaniu	58
2.2.1.1. Definicja zarządzania	58
2.2.1.2. Dynamiczna natura zarządzania	59
2.2.1.3. Składniki zarządzania	65
2.2.2. Odniesienie do zarządzania w innych naukach społecznych	70
2.2.2.1. Psychologia i socjologia	71
2.2.2.2. Nauki prawne	75
2.2.2.3. Zarządzanie zasobami ludzkimi	75

2.2.2.4. Politologia	76
2.2.3. Zarządzanie a nauki przyrodnicze	78
2.3. Poznanie systemów a zarządzanie	80
2.3.1. Poznanie systemów	80
2.3.2. Podejście systemowe a systemy zarządzania	83
2.3.3. Socjobiologia i konsiliencja	86
Podsumowanie	87

Rozdział 3.

Poznanie systemu zarządzania przedsiębiorstwem

Wprowadzenie	88
3.1. System zarządzania przedsiębiorstwem w ekonomii	88
3.1.1. Struktura społeczno-gospodarcza a zarządzanie	89
3.1.2. Zachowania gospodarcze a system zarządzania	91
3.2. Natura systemu zarządzania w nauce o zarządzaniu	95
3.2.1. Geneza i pojęcie systemu zarządzania	95
3.2.1.1. Luka terminologiczna i pojęciowa	95
3.2.1.2. Terminy nawiązujące do pojęcia „system zarządzania przedsiębiorstwem”	96
3.2.1.3. Style jako systemy zarządzania	98
3.2.1.4. Próby zdefiniowania systemu zarządzania jako swoistej kategorii	102
3.2.2. Funkcjonowanie i struktura systemu zarządzania	106
3.2.3. Klasyfikacja systemów zarządzania	113
3.2.4. Sprawność systemu zarządzania	115
3.3. Poznanie podstawowego procesu kształtowania systemu zarządzania	122
3.3.1. Proces kształtowania	122
3.3.2. Strategie projektowania i przeprowadzanie zmian	123
3.3.3. Metody projektowania	126
Podsumowanie	127

Rozdział 4.

Synteza wartości naukowej twierdzeń poznawczych o systemie zarządzania przedsiębiorstwem

Wprowadzenie	129
4.1. Wartość naukowa podstaw twierdzeń poznawczych o systemie zarządzania przedsiębiorstwem	130
4.1.1. Wartość naukowa twierdzeń poznawczych o przedsiębiorstwie	130
4.1.2. Wartość naukowa twierdzeń o zarządzaniu	130
4.2. Wartość naukowa twierdzeń poznawczych o systemie zarządzania przedsiębiorstwem	135
4.2.1. Konkluzje poznawczo-diagnostyczne	136
4.2.2. Synteza diagnostyczno-problemowa	140
4.3. Perspektywa badań nad poznaniem systemu zarządzania przedsiębiorstwem	143
4.3.1. Synteza potencjalnych poznawczych problemów naukowych	143
4.3.2. Klasyfikacja potencjalnych poznawczych problemów naukowych	145

4.3.3. Poznawcze zadanie naukowe	145
4.3.4. Założenia badawcze	148
4.3.5. Ograniczenia badawcze	149
Podsumowanie	149

Część II

KONCEPCJA POZNAWCZA SYSTEMU ZARZĄDZANIA PRZEDSIĘBIORSTWEM

Rozdział 5.

Przedsiębiorstwo jako przedmiot zarządzania

Wprowadzenie	153
5.1. Geneza przedsiębiorstwa	154
5.1.1. Procesy i energia jako podstawa genetyczna	154
5.1.1.1. Działanie jako struna	155
5.1.1.2. Procesy kształtowania	161
5.1.1.3. Działanie jako system społeczny	165
5.1.2. Kategorie systemów społecznych ze względu na stosunek do nadwyżki energetycznej i zasilania	170
5.2. Istota przedsiębiorstwa	173
5.2.1. Atrybuty przedsiębiorstwa	173
5.2.2. Budowa przedsiębiorstwa	176
5.2.2.1. Tożsamość procesowa, obiektowa, instytucjonalna i społeczna	177
5.2.2.2. Ustrój i organizacja	179
5.2.3. Swoboda zachowań organizacyjnych w otoczeniu	188
5.2.4. Cykl życia	191
5.2.5. Efektywność organizacyjna przedsiębiorstwa	191
5.2.6. Rola przedsiębiorstwa w nadsystemie	195
5.3. Natura przedsiębiorstwa a zarządzanie przedsiębiorstwem	197
Podsumowanie	199

Rozdział 6.

Istota systemu zarządzania przedsiębiorstwem

Wprowadzenie	201
6.1. Geneza systemu zarządzania przedsiębiorstwem	201
6.2. Proces zarządzania przedsiębiorstwem	203
6.2.1. Powodowanie zachowań	203
6.2.1.1. Istota powodowania	203
6.2.1.2. Powodowanie w działaniu	205
6.2.1.3. Powodowanie zarządcze i wykonawcze	206
6.2.2. Pionowy łańcuch wartości dodanej w zarządzaniu	211
6.2.3. Kategorie funkcji zarządzania	214
6.3. Czynniki zarządzania	217
6.4. Zarządzanie – proces i system otwarty	223
6.4.1. Integralność działania	224
6.4.2. Systemowy charakter działalności przedsiębiorstwa	224
6.4.3. Współzależność zakresu zarządzania	225

6.5. Zarządzanie jako gra z otoczeniem	228
6.6. Swoistość zarządzania przedsiębiorstwem	233
6.7. System zarządzania jako kategoria	244
Podsumowanie	248

Rozdział 7.

Struktura systemu zarządzania przedsiębiorstwem

Wprowadzenie	250
7.1. Podstawy strukturyzacji	250
7.2. Struktura ramowa	254
7.3. Struktura kategorialna	257
7.3.1. Struktura procesowa	257
7.3.2. Struktura obiektowa	261
7.3.3. Struktura instytucjonalna	261
7.3.4. Struktura społeczna	262
7.3.5. Możliwości strukturyzacji kategorialnej	263
7.4. Struktura przedmiotowa	265
7.4.1. Struktura przedmiotowo-biznesowa	266
7.4.2. Struktura przedmiotowo-kategorialna	267
7.4.3. Struktura przedmiotowo-segmentowa	271
7.5. Struktura warstwowa	272
7.5.1. Struktura wektorowa	272
7.5.2. Strategiczny układ strukturalny	274
7.5.3. Inne możliwości strukturyzacji	278
7.6. Generalna typologia systemów zarządzania	280
Podsumowanie	287

Rozdział 8.

Podstawy procesu kształtowania systemu zarządzania

Wprowadzenie	289
8.1. Usytuowanie podstawowego procesu kształtowania	289
8.1.1. Układ dążnościowy kształtowania	290
8.1.2. Doktryna kształtowania	292
8.1.3. Logika kształtowania	292
8.1.4. Podstawy strategii kształtowania	295
8.2. Kontekst sytuacyjny kształtowania	298
8.2.1. Nadsystem a kształtowanie systemu zarządzania	298
8.2.2. Modele zewnętrznych uzależnień przedsiębiorstwa	300
8.2.2.1. Model pierwszy – darwinizm społeczny	300
8.2.2.2. Model czwarty – mechanistyczny	301
8.2.2.3. Model drugi – liberalny	301
8.2.2.4. Model trzeci – imperialny	302
8.2.3. Modele mechanizmów motywacyjnych przedsiębiorstwa	303
8.2.3.1. Model A – bazowy	304
8.2.3.2. Model B – wymuszania	306
8.2.3.3. Model C – nierzetelny	308

8.2.3.4. Model D – mieszany	309
8.2.4. Relacje modeli uzależnień i modeli motywacyjnych	310
8.3. Procesowe ujęcie kształtowania	315
8.3.1. Profilowanie poznawania systemu zarządzania	318
8.3.2. Problem kształtowania	319
8.3.3. Zadanie kształtowania	322
8.3.4. Źródła modelu wzorca	324
8.3.4.1. Badania oryginału	326
8.3.4.2. Kreowanie	327
8.3.4.3. Analogie systemowe	327
8.3.4.4. Analogie pozasystemowe	328
8.3.5. Sprzęganie w procesie kształtowania	328
8.3.6. Spójność i porządek konstrukcji	330
Podsumowanie	333
Zakończenie	335
Literatura	342
Indeks nazwisk	351
Indeks rzeczowy	355